

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIS-747/11-S

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy:** Základní škola Škvorec, okres Praha-východ

Sídlo: Tyršova 130, 250 83 Škvorec

IČ: 70 996 768

Identifikátor: 600 052 231

Právní forma: Příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Miroslav Sedláček

Zřizovatel: Městys Škvorec

Místo inspekční činnosti: Tyršova 130, 250 83 Škvorec

Termín inspekční činnosti: 14.-16. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného Základní školou Škvorec, okres Praha-východ podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon); zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a s rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona (ŠZ). Sledované období je školní rok 2008/2009 až 2010/2011 ke dni inspekce. Hodnocenou částí byla základní škola.

Aktuální stav školy

Základní škola Škvorec, okres Praha-východ vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny-vyvařovny. Škola bez 6. ročníku má 9 tříd se 137 žáky. Počet žáků za sledované období pravidelně stoupá. Stanovená kapacita školy je nyní naplněna na

69 %. Škola má výjimku z nejnižšího možného počtu žáků udělenou zřizovatelem. Výuka začíná 7:50 hodin. Škola naplňuje vlastní vzdělávací program s názvem „Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání“ (ŠVP). Program „Základní škola“ je realizován v 5. ročníku. Vyučuje se anglický a německý jazyk. Stravování je zajištěno mimo areál školy. Škola nemá kamerový systém, otevírání budovy pomocí komunikátoru není optimálně vyřešeno.

Budova školy prošla několika změnami. Byl nainstalován kabelový rozvod počítačové sítě do učeben a na pracoviště učitelů. Učebny byly vybaveny novým, zpravidla stavitelným nábytkem a audiovizuální technikou. Z investice obce byla v první etapě zateplena budova, obnovena fasáda a vyměněna okna. Po té došlo k rekonstrukci elektroinstalace a osvětlení (ve třídách a na chodbách) a k renovaci přístupové cesty do školy. Z rozpočtu školy bylo pořízeno zařízení na termoregulaci topení.

V oblasti personální dochází k fluktuaci pracovníků. Od r. 2005 se vyměnil (až na dva pracovníky) celý pedagogický sbor. Ředitel se snaží přijímat mladé učitele. Ke dni inspekce zabezpečovalo vzdělávání 13 vyučujících, někteří na částečný úvazek. Výuka cizích jazyků není zajištěna učiteli s odpovídající aprobací pro výuku daných předmětů.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Informace o nabídce školy a další důležité informace s názvem *Rady a informace rodičům prvňáčků* poskytují webové stránky. Pro rodiče a potenciální žáky škola dlouhodobě pořádá *Dilny pro předškoláky*. Děti se během nich seznámí s chodem školy, s vyučujícími a s budoucími spolužáky. Rodiče mají možnost prohlédnout si areál a získat relevantní údaje o její činnosti a zápisu do první třídy.

Dlouhodobá vize vedení školy *Program školy* uvádí zaměření na osm oblastí činnosti, které mají zkvalitnit vzdělávání školy a otevřít ji veřejnosti. Jedna oblast se týká práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Systém zajišťuje nová pracovnice. Snaží se dát do souladu formální podmínky zařazení žáků a jejich dokumentaci. Všichni žáci se SVP jsou vzdělávání formou individuální integrace. Jejich počet dosahuje 10 %. Na základě vyšetření školskými poradenskými zařízeními bylo částí z nich doporučeno vzdělávat se podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP). Ve sledovaných hodinách s nimi nebyla patrná zvláštní práce. Dostávali stejná zadání úkolů, hodnocení jejich výsledků se nelišilo od ostatních. V žádné hodině nebyly pro ně organizovány podpůrné aktivity, stejně tak nebyly uskutečňovány předměty speciální pedagogické péče, např. za využití disponibilních hodin. IVP sestavené třídními učiteli po formální stránce splňují všechny náležitosti. Někteří žáci, na žádost rodičů, využívají možnosti kombinace slovního hodnocení a klasifikace. Ucelený systém podpory (individualizace výuky všech evidovaných žáků se SVP, kolektivní reedukace, pomoc neúspěšným) Česká školní inspekce (ČŠI) při inspekční činnosti nezjistila.

Aktualizovaný ŠVP vykazuje dílčí nedostatky. Škola zredukovala počet vzdělávacích oblastí na čtyři. Zachovány zůstaly oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* a *Člověk a jeho svět (Člověk a příroda)*. Nově vznikly *Kultura ducha a těla* a *Rozšiřující oblast*. Jiná je i struktura vzdělávacích oborů (předmětů). Pravidla pro hodnocení žáků nejsou úplná, ale jejich podrobná verze je zpracována v příloze školního řádu. V kapitole *Autoevaluace školy* chybí *oblasti, nástroje, časové rozvržení* evaluace. Průřezová témata se začleňují formou tematických okruhů do vzdělávacích obsahů předmětů a realizují se také formou

projektů. Předmět *umění a kultura* integruje výtvarnou a hudební výchovu. Tzv. *volitelný předmět* je obsahově zaměřen na oblast hudební, včetně veřejných vystoupení. Disponibilní hodiny na 2. stupni jsou s ohledem na zaměření školy převážně věnovány výuce cizích jazyků a informačním technologiím (celkem 17 hodin). Kvalitní je nabídka mimoškolní činnosti (kroužky), především pro nižší věkovou kategorii žáků.

Odpovídající materiální zázemí pro účinnou podporu rozvoje žáků bylo zjevné na prvním stupni. Třídy mají motivační prostředí a dostatek názorných pomůcek. Výklad a vysvětlení podávali vyučující jasně a formou odpovídající potřebám a úrovni žáků. Přiměřeně používali pochvalu a aktivizační soutěže. Pravidlem bylo zařazování pohybových aktivit a relaxačních činností. Snaha o uplatňování prvků činnostního učení nejlépe vyzněla v obou třídách 1. ročníku.

Na druhém stupni bylo prostředí pro výuku méně podnětné, učebny zajišťovaly standardní vybavení, didaktické pomůcky vzhledem k probíraným tématům chyběly. Žáci neměli vytvořeny potřebné specifické podmínky pro vzdělávání. Zařízení učeben především pro výuku přírodovědných předmětů neumožňuje zcela plnit cíle stanovené ŠVP.

Ve většině hodin převládal frontální způsob výuky s vysokým podílem práce učitele. Množství sdělovaných informací občas převyšovalo schopnosti žáků. Na druhém stupni byly hodiny vedeny „přednáškovým“ způsobem, přesto však většina žáků udržela pozornost. Chyběla diferenciací probírané látky s ohledem na jejich schopnosti, obsah učiva byl zpravidla pro všechny stejný. Organizace výuky neumožňovala všem jednotlivcům úspěšné uplatnění. Výjimkou byla skupinová práce. Vyučující v malé míře využívali názorné pomůcky, výpočetní technika byla zařazena v jedné hodině. Žáci nedostali žádnou příležitost zorganizovat si svou práci samostatně. Hodiny postrádaly strukturovaný závěr s potřebným zhodnocením.

Rozvoj čtenářské gramotnosti a její aktuální stav je na průměrné úrovni. Učitelé na obou stupních preferovali u žáků čtení nahlas, málo uplatňovali práci s textem a čtení s porozuměním. V přírodovědných hodinách neměli žáci možnost experimentovat, řešit problém a následně si ověřit správnost zvoleného postupu. Učitelé poskytovali dostatek času na procvičování, žáci dodržovali stanovenou formu, ale nepoužívali své vlastní postupy a metody řešení. Sociální rozvoj žáků se ve výuce projevoval zejména ve vztahu komunikace s vyučujícími. Vnitřní motivace žáků klesala s jejich vyšším věkem. Vyjadřovací schopnosti žáků byly omezeny na jednoduché věty, často využívali pouze jednoslovné odpovědi.

Ve sledované výuce byly mezi učiteli velké rozdíly ve volbě forem a metod práce ale i v používání a vyžadování kultivovaného spisovného jazyka. Individuální přístup učitelů k žákům vyplýval jen z momentální potřeby nikoliv z cílené činnosti. V hodinách chyběly podpůrné aktivity směřující k dalšímu rozvoji schopností nadaných žáků. I s ohledem na vyšší počty hodin, byly zjištěny velmi dobré znalosti a dovednosti žáků v oblasti ICT. Některé prvky vzdělávání, které propaguje pojetí ŠVP nebyly při sledovaných činnostech naplňovány (spolupráce v týmu, organizace a hodnocení práce, vyhledávání a třídění informací i práce se žáky se ŠVP).

Někteří vyučující se plně neřídí zásadami klasifikačního řádu (*KŘ*). Hodnocení zpravidla neobsahovalo analýzu chyb. Učitelé většinou preferovali průběžné hodnocení. Příležitost pro žáky podílet se na hodnocení své práce byla minimální, možnost dostali žáci jen ve dvou sledovaných hodinách. Pokud probíhalo závěrečné shrnutí a hodnocení bylo realizováno zpravidla po zvonění, v době již probíhající přestávky. Žákovské knížky

v některých ročnicích neposkytují žákům a jejich zákonným zástupcům relevantní informace o prospěchu ve všech předmětech. Absentuje hodnocení zpravidla výchovných předmětů.

Pro sledování výsledků učení žáků využívá vedení školy dostupných evaluačních nástrojů (testy, rozbory hodin, projektové práce). Při porovnávání výsledků používá pololetní analýzy z počítačového programu a informace z jednání pedagogické rady. Externí testování žáků se každoročně neprovádí. Talentovaní žáci se účastní okresních kol vědomostních soutěží (olympiád), ve škole probíhají motivační soutěže typu Klokán. Systém ověřování klíčových kompetencí není nastaven, stejně jako evaluace ŠVP. Podpora žáků s riziky školní neúspěšnosti není zatím účinná. V pololetí letošního školního roku dosahuje na druhém stupni počet žáků s dostatečným prospěchem 48 % a s nedostatečným prospěchem 2,8 %.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola naplňuje učební plány vzdělávacích programů podle schválených učebních dokumentů. Sestavený rozvrh hodin a přestávek je v souladu s příslušnými ustanoveními obecně závazných právních předpisů. Škola identifikuje žáky se SVP, ale na prvním stupni, kromě 5. ročníku, nejsou evidováni žádní. Ve školní matrice není vyplněno sdělení o jejich vzdělávacích potřebách, chybí přiložení žádosti zákonných zástupců o vzdělávání podle IVP. Školní řád (ŠŘ) neobsahuje pravidla pro hodnocení výsledků žáků, ta jsou obsažena v jeho příloze KŘ. Vnitřní dokumentace školy, katalogové listy, třídní knihy a výkazy, obsahují formální chyby, přepisy a nepřesné formulace. Některé vyplněné formuláře, např. komisionální zkoušky žáků, neodpovídají požadavkům příslušných právních předpisů. V KŘ chybí pojem „nehodnocen“, ve škole běžně používaný. Některé závazné dokumenty (ŠVP, úplný školní řád) nebyly v době inspekce veřejně přístupné. Rozhodnutí ředitele o přijetí k základnímu vzdělávání a odkladu povinné školní docházky jsou v souladu s platnými předpisy.

Ředitel školy určil pravomoci dalších pracovníků. *Organizační řád* nevymezuje přesně kompetence pro řízení a kontrolu ředitele a jeho zástupkyně. Poradní orgány tvoří pedagogická rada (PR) a metodické sdružení pro první stupeň. Projednávají závazné dokumenty a jejich změny. Přínos metodického sdružení pro účelnost a modernizaci vyučovacího procesu je prozatím málo výrazný a má spíše formální charakter. Druhý stupeň takový metodický orgán postrádá. Záznamy z jednání PR neobsahují všechny oblasti činnosti školy (VP, rizikové chování). Konstatují pouze výsledky vzdělávání žáků, chybí hodnocení pedagogické práce. Kontrolní mechanismy postrádají opatření k nápravě zjištěných nedostatků a metodická i pedagogická opatření ke zlepšení zjištěného stavu. Chybí účinná kontrola a spolupráce s PR ze strany vedení školy.

Ředitel školy průběžně sleduje personální rizika. Dle jeho sdělení, nejsou stanoveny priority dalšího vzdělávání, pedagogové využívají možnosti vlastního výběru z nabízených akcí. Šest učitelů nesplňuje podmínky odborné kvalifikace, tři z nich si ji doplňují odpovídajícím studiem. Věkový průměr pedagogického sboru dosahuje 51 let. Ředitel dokončil studium v oblasti řízení, vykonává také funkci koordinátora pro environmentální výchovu. Účastnil se krátkodobých kurzů a seminářů pro tvorbu a koordinaci ŠVP. Specializační studium neabsolvovala výchovná poradkyně, metodička prevence sociálně

patologických jevů ani koordinátor informačních a komunikačních technologií. Studium speciální pedagogiky zahájila jedna pracovnice. Nikdo neabsolvoval specializační kurz pro logopedii, případně pro práci s dyslektiky, kteří jsou ve škole evidováni. Systematická podpora začínajícím a nekvalifikovaným učitelům není účelně nastavena. Přidělení zavádějící učitelé s novými konzultují pedagogické dovednosti. Tato málo efektivní forma pomoci probíhá u třech vyučujících, ostatní nekvalifikovaní, ji dle sdělení ředitele, nepotřebují.

Budova školy nemá bezbariérový přístup a vhodné prostorové a specifické podmínky pro vzdělávání, stejně jako i přiměřené podmínky pro pohybový a oddechový režim žáků. Samostatnými odbornými pracovny s odpovídajícím zařízením škola nedisponuje, tři učebny jsou pouze pro omezený počet žáků. Pro realizaci výuky tělesné výuky se využívají nevyhovující prostory blízke budovy místní tělovýchovné jednoty s nedostatečným zázemím. Proto vedení školy účelně investovalo alespoň do sportovního vybavení pro žáky. Počítačová pracovna s datovým projektorem slouží zároveň jako kmenová třída. Šatny nahrazují botníky na ukládání obuvi a oděvů na chodbách, k odkládání svršků také slouží věšáky ve třídách. Chybí dostatečné množství kabinetů. Učební pomůcky jsou skladovány ve skříních na chodbách a v učebnách. Zázemí pro pedagogy (sborovna s příslušenstvím) v přízemí není vyhovující, současně slouží také jako žákovská a učitelská knihovna. Ve většině učeben je umístěn počítač. Kvalita prostorových podmínek se od poslední inspekce zlepšila jen částečně, obnova materiálně technického vybavení je pomalá. Nedostatek prostor momentálně řeší zřizovatel rekonstrukcí budovy v Trebohosticích.

V průběhu inspekce byl stanovený dohled nad žáky o přestávkách dodržován. Dokumentace školy (ŠŘ, řád odborné pracovny) obsahuje oblast bezpečnosti a ochrany zdraví (BOZ). S pravidly BOZ jsou žáci, učitelé i zaměstnanci školy prokazatelně seznamováni. Minimální preventivní program má běžnou úroveň, účelné jsou informace a metodické poznámky pro rodiče na webu školy. Prevence se zaměřuje na vulgární chování, kouření žáků a záškoláctví (neomluvené hodiny). Loňský školní rok mělo 5,8 % žáků snížený stupeň z chování. Ředitel ve spolupráci s metodikem prevence operativně řeší vzniklé problémy. Pokus o šikanu a napadení spolužáka byl zjištěn včas a ve spolupráci s rodiči vyřešen. Žáci mají možnost využít schránku důvěry. Počet úrazů za rok (12) dosahuje únosnou míru. Jejich výskyt je z poloviny zaznamenán při tělesné výchově. Při prohlídce školy a jejího okolí byly zjištěny některé nedostatky z hlediska BOZ (nerovná a porušená podlahová krytina ve sborovně a třídách, chybějící ovládací ventily na radiátorech, neoznačené schody před budovou, poškozené dřevěné obložení sokolovny).

Objem finančních prostředků ze státního rozpočtu (SR) se v průběhu sledovaného období zvyšoval vzhledem k nárůstu počtu žáků. Podíl SR na celkových výdajích dosahoval v průměru 75 %. V rámci rozvojových programů MŠMT škola obdržela prostředky na odměňování zaměstnanců školy a na vybavení pro žáky. Příspěvek zřizovatele se zvyšoval, pokrýval mimo jiné vybavení školy a platy zaměstnanců s ohledem na povolenou výjimku z počtu žáků. Doplnkovou činnost škola neprovádí. Úplata za poskytování školských služeb zcela pokrývá vlastní režijní náklady. V oblasti sponzorování škola získala peněžní dary na předem určené použití (nákup učebních pomůcek). Z příspěvků rodičů se hradí kulturní a sportovní akce. Škola získala grant Středočeského kraje na pořízení počítačové techniky a výukových programů.

Vedení školy spolupracuje se všemi vstřícnými partnery. Školská rada se podílí na úpravě zásadních dokumentů školy. Rodičům je k dispozici tzv. elektronická žákovská knížka,

kteřá jim umožňuje získávat přesné informace o prospěchu svých dětí, mohou využít konzultační hodiny VP a den otevřených dveří. Někteří rodiče (občané) pracují jako vedoucí zájmových útvarů. Žakovská samospráva není ustavena stejně jako sdružení rodičů. Osvědčila se spolupráce s SDH Škvorec a regionem Pošembeří. Jako přínosnou hodnotí vedení školy kooperaci se zřizovatelem (například vítání občánků, vystoupení pro seniory). Prezentaci činnosti škola realizuje prostřednictvím místního a regionálního tisku i webových stránek.

Závěry, celkové hodnocení školy

Vzdělávání probíhá v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Realizovaný ŠVP ZV není v souladu s RVP ZV a je třeba ho upravit, zejména kapitoly hodnocení žáků a autoevaluace školy.

Prostorové, materiální a psychohygienické podmínky vzdělávání vyžadují pozornost a změnu.

Jako riziko se jeví nižší úroveň odborné kvalifikovanosti učitelů a nastavení podpory začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím, rizikem do dalšího období je i věková struktura pedagogického sboru.

V oblasti řízení školy jsou nedostatky zejména v koordinaci práce vedení a především v kontrolní činnosti. Kontrolní systém neposkytuje potřebnou zpětnou vazbu.

Organizace vzdělávání má běžnou úroveň, vnitřní dokumentace školy není vedena v souladu platnými právními předpisy.

Při vzdělávání nejsou preferovány inovativní vyučovací metody. Zohledňování žáků se SVP ve sledované výuce nebylo zřetelné, chyběla podpora rozvoje talentu a zájmu nadaných žáků.

Patrná je snaha vedení školy motivovat žáky nabídkou dalších vzdělávacích a mimoškolních aktivit. Spolupráce s okolím má běžnou úroveň.

Účelným využíváním finančních zdrojů jsou vytvářeny předpoklady pro další rozvoj školy i k realizaci vzdělávacích programů.

Česká školní inspekce (ČŠI) v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 5 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků v oblasti ŠVP, BOZ, kontroly, účinné podpory rozvoje žáků a v úrovni výstupů povinné školní dokumentace. Oznámení zašlete na adresu ČŠI, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Středočeského inspektorátu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

ČŠI v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 15. června 2011, požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na adresu ČŠI Benešov, Černoletská 1997, 256 15 Benešov, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Středočeského inspektorátu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Benešov, Černoleská 1997 případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Středočeského inspektorátu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Benešově dne 23. března 2011

(razítko)

Mgr. Václav Zemek, školní inspektor

V. Zemek v. r.

RNDr. Antonín Smrž, školní inspektor

A. Smrž v. r.

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

H. Borůvková v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Škvorci dne 13. dubna 2011

(razítko)

Mgr. Miroslav Sedláček, ředitel školy

Sedláček v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.